

Mijn Kleine Burgemeester

Bep Scheen

FOTOS: BEP SCHEEN

Kleine Burgemeester op de Erasmusgracht van 1 februari t/m 18 mei 2019

Plotseling stond hij daar, op het drukste punt van de Erasmusgracht, aan de Hoofdweg, een witte meeuw met vage bruine spikkels op de rug en een twee-kleurige snavel, roze met een zwart puntje. Ook zijn poten waren roze. De ogen leken in het zonlicht op barnsteen. Hij liep onwennig heen en weer tussen de vaste bewoners, zijn leeftijdsgenoten Zilvermeeuw, die een donkerbruine tekening hadden, en de Kokmeeuwen en Stadsduiven. Verwonderd keek hij om zich heen en vroeg zich af waar hij zich bevond. Het had die dag gesneeuwd, waardoor hij één geheel vormde met de omgeving. De sneeuw en de Zilvermeeuwen herkende hij, maar een gracht met een brug waar een tram reed, fietsers langskwamen en voetgangers liepen met honden, dat was nieuw voor hem. Net toen hij besloot weer verder te gaan, werd er voedsel uitgedeeld. Alle aanwezige vogels stortten zich hierop. Uitgehongerd, zonder na te denken volgde hij dit voorbeeld. “Haantje de voorste”, zonder schroom, nam hij deel aan de strijd om het voedsel, luid roepend.

De meeuw was een 2^e kalenderjaar Kleine Burgemeester, zeldzaam in Nederland en dan te zien van december tot juni. Broedt in de laag arctische gebieden van Groenland. Na het broedseizoen verspreiden de jonge vogels zich over de Noord Atlantische Oceaan en bereiken zo af en toe de Nederlandse wateren. Waarschijnlijk was hij op de oceaan door een storm verdwaald en vervolgens tussen een groep Zilvermeeuwen terechtgekomen die de reis naar Nederland wel vaker hadden gemaakt.

Dat ik deze meeuw zag was geen toeval. Ik kijk elke dag vanuit mijn huiskamer-
raam, op de 4e verdieping, op de gracht en zoek dan naar meeuwen die een ring dragen. Die zie je regelmatig en meestal zijn het ook dezelfde vogels.

Maar een Kleine Burgemeester was uniek. Dat deze vogel nu uitgerekend de Erasmusgracht als domicilie had gekozen was geweldig. Het was de derde keer dat ik deze soort op de gracht zag.

Maar in tegenstelling tot de vorige vogels, die na een paar dagen al weer verdwenen waren, bleef deze ruim drie maanden. Zijn langdurige verblijf had zeer waarschijnlijk te maken met het voedselaanbod, dat erg gevarieerd is. Alle soorten brood, wit, bruin, stokbroden, kleine stukjes speciaal voor de duiven, maar die krijgen bijna geen kans, want ook de meeuwen zijn dol op de hapklare brokken. De grootste lekkernij is de Turkse Pizza, die in z'n geheel naar binnen wordt gewerkt. Het zijn vaak dezelfde mensen die voeren op dezelfde tijdstippen en dat weten de meeuwen. Wanneer het tijdstip nadert gaan ze op de gracht zitten wachten. Ze weten ook dat het voer uit plastic zakjes komt. De nietsvermoedende voorbijgangers die op dat tijdstip met een plastic tas over de gracht lopen worden belaagd. Aan deze rituelen paste mijn Kleine Burgemeester zich moeiteloos aan.

Het was net of hij er al jaren zat. Zijn leeftijdsgenoten Zilvermeeuw tolereerden hem, maar als hij te brutaal werd kreeg hij een pak slaag. Soms deed hij stoer en ging zelf in de aanval, en het geluid dat hij dan produceerde had veel weg van een trompet en was duidelijk te horen, maar als er een reactie kwam van de andere vogels koos hij snel het hazenpad. Hierdoor was hij vaak alleen. Elke ochtend, wanneer ik de gordijnen open deed, zag ik hem op de gracht lopen, op zoek naar voedsel, vergezeld door de duiven die hij volgde. Meestal richting vuilcontainers, die op de hoek stonden en waar altijd wel iets te eten lag.

Af en toe ging ik naar beneden om zijn ontbijt te brengen. Daar raakte hij zo aan gewend, dat hij op de hoek van de straat stond te kijken of ik er aankwam, met zijn kop scheef. Net of hij zeggen wilde, het wordt tijd, waar blijf je zo lang!?

De rest van de dag wandelde hij over de gracht heen en weer, soms diep in gedachten verzonken, met een uitdrukking op zijn gezicht alsof hij zijn laatste oortje had versnoept, of hij ging in bad en maakte zijn toilet. Als er eten uitgedeeld werd stond hij stevast weer vooraan. Met de duiven had hij vriendschap gesloten, zij waren altijd de eersten die gevoerd werden. Wanneer hij een groepje zag dat aan het eten was, ging hij er altijd tussen staan, om te kijken wat ze aten. Meestal was het niet zijn

De Gierzwaluw

smaak, uitgedroogd beschimmeld brood liet hij liggen en duivenvoer was moeilijk te eten.

In de loop van de tijd veranderde zijn verenkleed. Toen hij arriveerde was er een bruin gestreept patroon zichtbaar onder de staart en op de rug zaten bruine spikkels. Het bruin veranderde geleidelijk aan in wit.

Zijn gedrag verschilde duidelijk van de andere meeuwen die aanwezig waren. In februari waren dat de Zilver- en Kokmeeuwen, in maart kwamen daar de Kleine Mantelmeeuwen bij en trokken de Kokmeeuwen weg. In tegenstelling tot deze meeuwen, die meestal rustig op de gracht zaten, gaf hij zichzelf nauwelijks rust. Hij had een enorme energie. Als ik naar hem stond te kijken deed hij plotseling stoer, begon luid te roepen en liep met de vleugels omhoog langs de gracht te paraderen. Wat erg opviel was de slechte staat van zijn verenkleed. Er zaten grote gaten in de vleugels omdat verschillende slagpennen ontbraken. Hierdoor nam hij waarschijnlijk vaker een bad en poetste zijn veren uitgebreider dan de anderen.

Elke dag maakte ik foto's vanuit mijn huiskamerraam, maar ook ging ik regelmatig naar beneden, om op de gracht foto's te maken. Zodoende kreeg ik een goed beeld van zijn doen en laten en ontmoette ik veel bekende en onbekende vogelaars, uit alle windstreken, die naar de Kleine Burgemeester kwamen kijken. Op basis van deze beelden heb ik mijn verhaal verteld.

Ik denk nog vaak terug aan deze meeuw, die helemaal uit Groenland over de barre oceaan naar de Erasmusgracht was gevlogen en hier zijn thuis had gevonden. Hij viel op tussen de andere meeuwen door zijn onvoorspelbare gedrag, ging altijd zijn eigen weg en trok zich niets aan van de andere meeuwen, die hem regelmatig aanvielen. Kortom, een vrolijke vogel, vol streken, die het hier prima naar zijn zin had en waar je met plezier naar keek.

Hij ging heen zoals hij was gekomen, plotsteling, maar nu had hij zijn bestemming niet zelf gekozen. Zijn laatste rustplaats was de vogelopvang, hier is hij binnengebracht met een gebroken schouder die niet meer te repareren was, waardoor ze hem hebben laten inslapen. Zijn overblijfselen zijn naar Avifauna gebracht.

Misschien komt er weer een ander, maar al zou dit zo zijn, het wordt nooit meer hetzelfde. Deze vogel was uniek. Als ik naar buiten kijk zie ik nog steeds dat kleine witte vogeltje dat onvervaard, als er gevoerd werd, de massa vogels induikt, luid roepend en dan vol trots, met een stuk brood in zijn bek opduikt.

Opvallend tussen zijn leeftijdsgenoten Zilvermeeuw